

MOĞOLİSTAN

GENEL BİLGİLER

RESMİ ADI	: Moğolistan
BAŞKENTİ	: Ulanbator
RESMİ DİL	: Moğolca (%90), Türkçe, Rusça
YÖNETİM BİÇİMİ	: Parlamenter Demokrasi
BAĞIMSIZLIK TARİHİ	: 26 Kasım 1921
CUMHURBAŞKANI	: Tsahiagiyn Elbegdorj
BAŞBAKAN	: Norov Altankhuyag (Haziran 2012'den beri)
DİN	: Budist (% 50), Şaman ve Hıristiyan (% 6), Müslüman (% 4), Diğer 40%
YÜZÖLÇÜMÜ	: 1.566.500 km ²
NÜFUS	: 3.179.997 (2012 tahmini, CIA)
ÜYESİ OLDUĞU BAŞLICA ULUSLARARASI KURULUŞLAR	: AsDB, ASEAN, EBRD, ESCAP, FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICFTU, ICRM, IDA, IFAD, IFC, ILO, IMF, IMO, Interpol, ISO, ITU, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UPU, WHO, WIPO, WToO, WTrO

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

GSYİH	: 8,6 milyar ABD Doları 10,3 milyar ABD Doları (2012 tahmini, EIU)
KİŞİ BAŞINA GSYİH	: 2.700 ABD Doları 3.240 ABD Doları (2012 tahmini, EIU)
GSYİH BÜYÜME HIZI	: %17,3 (2011, EIU) %12,3 (2012 tahmini, EIU)
İHRACAT	: 4,8 milyar ABD Doları (DTÖ)
İTHALAT	: 6,5 milyar ABD Doları (DTÖ)
ENFLASYON ORANI	: %9,5 (2011, EIU) %14,3 (2012 tahmini, EIU)
DIŞ BORÇ	: 2,44 milyar \$ (2007-2010, WB)
TOPLAM REZERVLER	: 2,28 milyar \$ (2011, EIU) 2,11 milyar \$ (2012 tahmini, EIU)
TOPLAM FDI STOĞU	: 9,4 milyar \$ (2011, UNCTAD)
TOPLAM İŞGÜCÜ	: 1,4 milyon (2010, IMF)
İŞSİZLİK ORANI	: %7,7 (IMF) %6,8 (2012 tahmini, IMF)
PARA BİRİMİ - PARİTESİ	Tugrug (MNT) 1 USD = 1,354 MNT (2012 tahmini, EIU)
İŞ YAPMA KOLAYLIĞI SIRALAMASI	: 88 (2012, Dünya Bankası)
GSMH'NİN SEKTÖREL DAĞILIMI	: Tarım %15,1; Sanayi %33,8; Hizmetler %51,2 (2012 tahmini)
DOĞAL KAYNAKLAR	: Petrol, kömür, bakır, molibden, tungsten, fosfat, kalay, nikel, çinko, kalsiyum floriti, altın, gümüş, demir
BAŞLICA SANAYİ DALLARI	: İnşaat ve inşaat malzemeleri, maden, (kömür, bakır, molibden, kalsiyum floriti, kalay, tungsten, altın), petrol, gıda ve içecek, hayvansal ürünler, kaşmir ve doğal elyaf üretimi
BAŞLICA TARIMSAL ÜRETİM	: Buğday, arpa, sebze, yem bitkileri, koyun, keçi, sığır, deve, at

Yıllar	GSYİH (Milyar \$)	Kişi Başına Gelir (\$)	Büyüme Oranı (%)	Enflasyon Oranı (%)	İhracat (Milyar \$)	İthalat (Milyar \$)
2006	3,1	1.192	8,6	5,1	1,5	1,4
2007	3,9	1.500	10,2	9,0	1,8	2,1
2008	5,3	2.038	8,9	25,1	2,5	3,6
2009	4,0	1.481	-1,2	6,3	1,9	2,1
2010	6,2	2.266	6,3	10,1	3,0	3,4
2011	8,6	2.700	17,3	9,5	4,3	6,3
2012*	10,3	3.240	12,3	14,3	4,8	6,5

Kaynak: EIU

MOĞOLİSTAN'IN DIŞ TİCARETİNDE BAŞLICA ÜRÜN VE ÜLKELER

İhracatında Başlıca Ürünler:	Mineral yakıtlar, yağlar (%43,9), Metal cevherleri (%41,5), İnciler, değerli taşlar, metaller (%5,6), Yün, hayvan kılı (%2,6)
İthalatında Başlıca Ürünler:	Demiryolu ve tramvay dışında araçlar (%16,5), Mineral yakıtlar, yağlar (%16,3), Makineler, nükleer reaktörler, kazanlar (%16,2), Elektrikli, elektronik ekipman (%6,2)
İhracatında Başlıca Ülkeler:	ÇHC (%74,1), Kanada (%9,4), ABD (%3,4), Rusya (%3,0), İtalya (%2,9) Türkiye: %0,07
İthalatında Başlıca Ülkeler:	Rusya (%34,3), ÇHC (31,0), Güney Kore (%5,5), Japonya (%5,0), Almanya (%3,3) Türkiye: %0,68

*Kaynak: Trademap

İKİLİ TİCARİ İLİŞKİLER

Yıl	İhracat \$/ Bin	İhracat Değişim %	İthalat \$ / Bin	İthalat Değişim %	Hacim \$ / Bin	Denge \$ / Bin
2000	1.795	1064,0%	1.120	365,9%	2.915	675
2001	869	-51,6%	87	-92,3%	956	783
2002	1.844	112,2%	303	250,6%	2.148	1.541
2003	1.334	-27,7%	1.755	478,4%	3.088	-421
2004	2.527	89,5%	633	-63,9%	3.160	1.893
2005	3.772	49,3%	237	-62,5%	4.009	3.535
2006	6.178	63,8%	945	297,9%	7.122	5.233
2007	9.514	54,0%	324	-65,7%	9.838	9.189
2008	12.948	36,1%	1.085	234,3%	14.033	11.863
2009	5.562	-57,0%	3	-99,7%	5.565	5.559
2010	11.151	100,5%	896	30352,4%	12.047	10.255
2011	43.423	289,4%	3.010	236,0%	46.433	40.413
2012	35.905	-17,3%	8	-99,7%	35.913	35.897

Türkiye'nin 2012 İhracatında Başlıca Ürün Grupları

SITC	ÜRÜN ADI	2011 (\$)	2012 (\$)	Değişim (%)	Ülke Payı (%)
77	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	2.301.785	3.823.341	66,10%	10,65%
69	METALLERDEN NİHAİ ÜRÜNLER	14.413.595	3.567.024	-75,25%	9,93%
72	BELİRLİ SANAYİ KOLLARINDA KULLANILAN MAKİNA VE CİHAZLAR	7.291.780	3.328.191	-54,36%	9,27%
7	KAHVE, ÇAY,BAHARAT,KAKAO VE HÜLASALARI	2.426.407	2.475.285	2,01%	6,89%
6	TABİİ BAL,ŞEKER,ŞEKERLİ MEYVALAR	1.818.617	2.457.407	35,13%	6,84%
81	SIHHİ TESİSAT,ISITMA,AYDINLATMA İLE İLGİLİ ÇEŞİTLİ EŞYA	2.138.137	2.236.181	4,59%	6,23%
4	HUBUBAT VE MAMULLERİ	1.645.790	2.140.823	30,08%	5,96%
55	UÇUCU YAĞLAR, YÜZEY AKTİF MADDELER, TEMİZLİK PATLARI, BOYALARI	1.631.337	2.071.887	27,01%	5,77%
89	ÇEŞİTLİ MAMUL EŞYA	2.166.752	2.029.794	-6,32%	5,65%
84	GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	1.288.533	1.754.543	36,17%	4,89%
	İLK 10 TOPLAM	37.122.733	25.884.476		
	ÜLKE TOPLAM	43.422.961	35.905.107		

Türkiye'nin 2012 İthalatında Başlıca Ürün Grupları

SITC	ÜRÜN ADI	2011 (\$)	2012 (\$)	Değişim (%)	Ülke Payı (%)
65	TEKSTİL ELYAFI VE MAMULLERİ		3.483		42,57%
84	GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	484	3.320	585,95%	40,58%
87	MESLEKİ,İLMİ CİHAZLAR,KONTROL ALET VE CİHAZLARI		692		8,46%
69	METALLERDEN NİHAİ ÜRÜNLER		360		4,40%
27	MİNERAL MADDELER,GÜBRE HAM MADDELERİ		327		4,00%
	İLK 10 TOPLAM	484	8.182		
	ÜLKE TOPLAM	3.010.037	8.182	-99,73%	

YÜRÜRLÜKTEKİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

Anlaşmanın Adı	İmza Tarihi ve Yeri	RG Tarih ve No'su
Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması	29.05.1992- Ankara	19.04.1993-21557
ÇVÖ Anlaşması	12.09.1995- Ulanbator	30.12.1996-22863
YKTK Anlaşması	16.03.1998- Ankara	28.02.2000-23978
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	02.06.2002- Ulanbator	07.04.2004-25426
VI. Dönem KEK Toplantısı Protokolü	26.10.2010- Ulanbator	
Planlama ve Kalkınma Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	26.10.2010	
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Arasında İşbirliği Protokolü	26.10.2010	
VII. Dönem KEK Toplantısı Protokolü	28.03.2013 - Ankara	